

JERNBANENS BETYDNING FOR NÆRINGSUTVIKLINGEN

Østlandssamarbeidet

4. november 2021

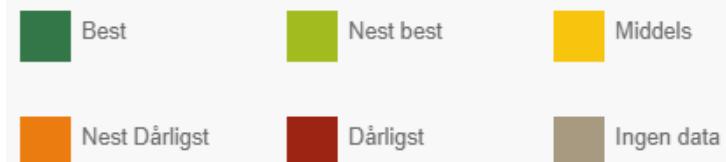
Geir Berg

Geir.berg@ramboll.no

Tlf 97194747

HVORDAN ER STATUS?

NHO Fylkes-NM 2021

Totalresultat fylker

Fylke	Total	Næringsliv	Arbeidsmarkedet	Demografi	Kompetanse	Kommuneøkonomi
Viken	3	3	7	2	8	2
Oslo	1	1	1	1	3	1
Innlandet	9	10	8	9	11	7
Vestfold og Telemark	6	6	10	4	6	5
Agder	8	8	11	5	5	6
Rogaland	2	2	2	6	1	4
Vestland	5	4	3	7	4	8
Møre og Romsdal	7	5	5	8	7	9
Trøndelag	4	7	4	3	2	3
Nordland	10	9	9	10	9	11
Troms og Finnmark	11	11	6	11	10	10

De nederste på lista har en avstandsulempa til markedene som de andre ikke har på tilsvarende måte. Transportkostnadene er viktigst for industri med store volumer og lave enhetspriser, som det er mest av de røde/oransje fylkene

TRE UTFORDRINGER OG MULIGHETER

- Hvordan sikre at IC utbyggingen bidrar til en mer balansert regional utvikling på Østlandet, og ikke ytterligere arbeidsplasskonsentrasjon i det indre Oslofjordområdet
- Hvordan sikre at den økende etterspørselen etter fornybare råvarer og mer sirkulær økonomi skaper flere arbeidsplasser på Østlandet
- Hvordan få til en samferdselspolitikk som i større grad «bygger landet» enn å frakte passasjerer raskere innenriks fra A til B.

TRENDER I NÆRINGSUTVIKLINGEN

- Distribusjonen av detaljhandelsvarer konsolideres i stadig større distribusjonssentra i det indre Oslofjordområdet
- Kraftig vekst i næringer som er storforbrukere av ferskvann, fornybar energi, skogsvirke og mineraler
- Kraftig vekst i varestrømmene knyttet til resirkulering av avfall
- Konsolidering av industrien i større næringsklynger, der transportnettet med skip og godstog har avgjørende betydning – volumene er for store til å transporteres med modulvogntog

INFRASTRUKTUREN ER IKKE KLAR FOR ET GRØNT SKIFTE

- Ingen ledige arealer av vesentlig størrelse i Oslofjorden for nye næringsetableringer med kort avstand til kai, med unntak av Frier Vest i Telemark og et areal i Nedre Glomma (der reguleringsarbeid foregår)
- Industrietableringer må skje i innlandet, der det er gode rammebetingelser for tilgang til vann, strøm, arealer og transportnett til internasjonale handelspartnere
- Men: Lite konkurransedyktig baneforbindelse med utlandet (Sverige). Manglende tilkobling mellom banenettene på Østlandet. Ikke kapasitet i banenettet gjennom Oslo.

HVA FYLKESKOMMUNENE KAN GJØRE

- Legge til rette for større regionale næringsområder (og færre, mindre kommunale områder), der næringsfortrinn, arealbehov og transportinfrastruktur ses i sammenheng
- Legge til rette for riktig bedrift på riktig sted, basert på mulighetene for utvikling av næringsklynger og utnyttelse av komparative fortrinn
- Legge til rette for at mer konkurransedyktige internasjonale godskorridorer på bane, som kan utvikles uten for mye konflikt med ambisjonene i persontrafikken

